
VIRÁGH LÁSZLÓ MŰFORDÍTÁSAIBÓL

Monteverdi madrigálok

Bernardo Strozzi: Claudio Monteverdi (c. 1630)

*

Monteverdi: Madrigals, Book 7 - Chiome d'oro, bel tesoro, SV ... (3:15)

Anonimo del '500 – '600

Chioma d'oro, bel tesoro,
Tu mi legghi in mille nodi,
Se t'annodi, se ti snodi!

Candidette perle elette,
Se le rose, che coprite,
Discoprite, mi ferite.

Vive stelle, che sì belle
E sì vaghe risplendete,
Se ridete, m'ancidete!

Ismeretlen olasz 17. sz. eleje

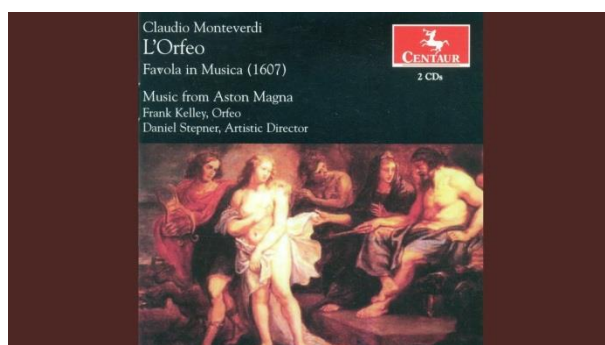
Szőke tincsek, drága kincsek,
Százegerszer megkötöztök,
Hogyha oldtok, hogyha köttök.

Ó, fehérlő, szépen fénylő
Drágagyöngyök, rózsakelyhek
Közt heverték s megsebeztek.

Páros csillag, váltig hívlak,
Tündérfényed meg ragyogva,
Mosolyogva vissz a sírba.

<p>Preziose, amorose, Coralline labbra amate, Se parlate, mi beate!</p> <p>O bel nodo, per cui godo, O soave uscir di vita, O gradita mia ferita.</p>	<p>Ó ti kedves, szép, szerelmes Korallajak, hogyha nyíltok, Általatok leszek boldog!</p> <p>Ó ti édes kötelékek! Ó mi boldog így halálom! Édes álmom, sebem áldom.</p>
---	--

L'Orfeo: Prologo: Dal mio Permesso amato a voi ne vengo (La ... (6:00)

<p>Alessandro Striggio: Orfeo (Prologo)</p> <p>Dal mio Permesso amato a voi ne vegno, Incliti eroi, sangue gentil de Regi, Di cui narra la fama eccelsi pregi, Ne giunge al ver, perchè tropp'alto il segno,</p> <p>Io la Musica son, ch'ai dolci accenti So far tranquillo ogni turbato core, Et or di nobil ira et or d'amore Posso infiammar le più gelati menti.</p> <p>Io su cetera d'or cantando soglio Mortal orecchio lusingar talora, E in questa guisa l'armonia sonora De la lira del ciel, più l'alme invoglio.</p> <p>Quinci a dirvi d'Orfeo desio mi sprona, D'Orfeo che trasse al suo cantar le fere,</p>	<p>A Permessosztól jövök ím közéték, Dicső hősök, királyok büszke sarja, Kiknek a hír erényét nagyra tartja, Ám a való több, addig föl nem érhet.</p> <p>A Zene vagyok, ki édes hangzatokkal Minden tört szívet vigasztalni képes, És szerelemmel vagy harag tüzével A fagyott elmét is felgyújtom gyorsan.</p> <p>Arany lantommal énekelem kísérem, Halandó fülnek hízelegve olykor, S az égi lírán zengő hangzatoktól, Felém bűvölten fordul minden lélek.</p> <p>Ím, Orfeuszról vágyom szólni néktek, Róla, ki vadat is vonzott dalával, S győztesen perelt az Alvilággal,</p>
---	---

<p>E servo fè l'inferno a sue preghiere, Gloria immortal di Pindo e d'Elicono.</p> <p>Hor, mentre i canti alterno hor lieti or mesti, Non si mova augellin fra queste piante, Ne s'oda in queste rive onda sonante, Et ogni aurette in suo cammin s'arresti.</p>	<p>Helikón s Pindosz, örök dicsőségtek! Most, míg dalom vígra vagy búsra váltom, Ne mozduljon lombok közt sem madárka, Hangos hullámnak lassúdjék futása, S minden kis szellő útjában megálljon.</p>
--	--

[Claudio Monteverdi: Dolcissimo uscignolo やさしい ... – YouTube \(3:35\)](#)

<p>Battista Guarini (1538 – 1612)</p> <p>Dolcissimo uscignolo, Tu chiami la tua cara compagnia Cantando: vieni, vieni, anima mia! A me canto non vale E non ho, come tu, da volar ale. O felice augelletto, Come nel tuo diletto Ti ricompensa ben l'alma natura! Se ti negò saper, ti diè ventura.</p>	<p>Édes fülemilécske, Te kedves társad hívod énekelve: Jöjj, íme hozzám, jöjj, szívem szerelme! A dal nem használ nékem S szárny híján, szállni nincs tehetségem. Ó, te boldog madárka, Mily gondosan vigyázza Jóléted az édes anyatermészet, Hisz a tudást, lám, meg nem adta néked.</p>
--	---

[Claudio Monteverdi - Eri già tutta mia – YouTube \(2:37\)](#)

Eri già tutta mia Claudio Monteverdi

Anonimo del '500 – '600

Eri già tutta mia,
 Mia quell'alma e quel core,
 Or da me ti disvia
 Nuovo laccio d'amore;
 O bellezza, o valore,
 O mirabil bellezza ove sei tu?
 Eri già tutta mia, or non sei più:
 Non più, non più, ah che mia non
 sei più.

Sol per me gli occhi belli
 Rivolgevi ridenti,
 Per me d'oro i capelli
 Si scioglievano a venti;
 O fugaci contenti,
 O dolcezza o beltà, dove sei tu?
 Eri già tutta mia, or non sei più:

Ismeretlen olasz, XVI – XVII. sz.

Enyém voltál egészen,
 Enyém volt szíved, lelked,
 Most tőlem, ó jaj, érzem,
 Elváltasz új szerelmed,
 Ó szépség, büszke termet,
 Ó, te isteni szépség, hol vagy már?
 Enyém voltál egészen, nem vagy
 már,
 De kár, de kár, hogy enyém nem
 vagy már!

Szép szemed csak rám nézett
 Nevetve, akkor régen,
 Arany hajad ígézett,
 Kibomolván a szélben,
 Ó elveszített éden,
 Ó édesség, ó szépség, hol vagy

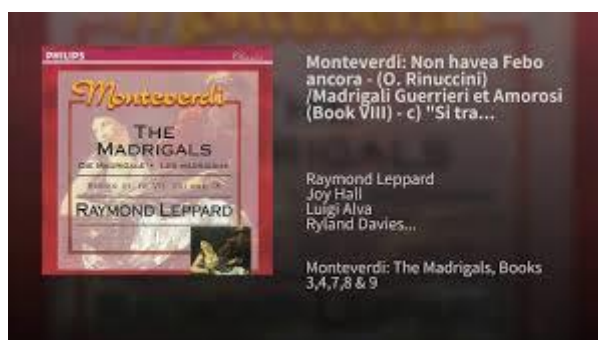
<p>Non più, non più, ah che mia non sei più.</p> <p>Ah, che più tu non miri Il gioir del mio viso, Il mio canto, il mio riso E' converso in martiri; O dispersi sospiri, O sparita pietà dove sei tu; Eri già tutta mia, or non sei più: Non più, non più, ah che mia non sei più.</p>	<p>már? Enyém voltál egészen, nem vagy már, De kár, de kár, hogy enyém nem vagy már!</p> <p>Jaj, hogy többé nem nézed Örömtől szépült arcom, Nincs nevetés, sem ének, Bánatra váltott lantom, Jaj, hiába sóhajtom: Ó, te hajdani részvét, hol vagy már? Enyém voltál egészen, nem vagy már, De kár, de kár, hogy enyém nem vagy már!</p>
---	---

[1st Book of Madrigals - 9 Fumia la Pastorella – YouTube \(0:53\)](#)

<p>Antonio Allegretti '500 – '600</p> <p>Fumia, la pastorella, tessendo ghirlandetta, sen già cantando in un prato di fiori. Intorno intorno a quella Scherzavan per l'herbetta Ciprigna, il figlio e i pargoletti amori. Ella rivolta al sole Dicea quelle parole:</p> <p>Almo, divino raggio, Della cui santa luce Questa lieta stagion s'allume e'ndora, E' bel mese di maggio Oggi per te conduce Dal ciel in terra la tua vaga Flora, Deh, quel che ci annoia Cangia in letiyia e in gioia.</p> <p>All'hora i pastori tutti del Tebro, E ninfe a schiera a schiera, Corsero a l'harmonia lieti e veloci,</p>	<p>Fumia, a pásztorlányka, Virágos réten járva Dalolt és koszorút kötött magának. Körös-körül víg táncra Kelt ott a fűvön játszva Vénusz fiával s szép udvarával. Ekkor, nézvén a napra, Ily szókra nyílott ajka:</p> <p>Drága, isteni fény, te, Amelynek szent sugára E boldog évszakot bearanyozza, S május, az évnek szépe, Az égből földre szállva Bájos Flórád általad, ím, elhozza, Tedd, hogy mindaz, mi bánt ma, Változzék vígasságra!</p> <p>S a Tiberisnek minden pásztorával Nimfák is nagy csapatban Futottak együtt boldogan, serényen, Virágot és gyümölcsöt Hozván, hiszen tavasz van,</p>
--	---

<p>Et di fior et di frutti Che porta primavera, Gli porgean doni e con rozze alte voci Cantavan tuttavia Le lodi di Fumia.</p>	<p>S erős, víg hangon, erdőn és a réten, Dicséretet mondának A bájjos Fumiának. <i>(Virágh László fordítása)</i></p>
---	--

Monteverdi: Non havea Febo ancora - (O. Rinuccini ... (0:44)

<p>Battista Guarini (1538 – 1612)</p> <p>Non havea Febo ancora Recato al mondo il dì, Ch'una donzella fuora Del proprio albergo uscì,</p> <p>Sul pallidetto volto Scorgease il suo dolor, Spesso gli venia sciolto Un gran sospir dal cor.</p> <p>Sì calpestando fiori Errava or qua or là, I suoi perduti amori Così piangendo va:</p> <p>Amor – dicea il ciel Mirando il piè fermò, Amor, dov'è la fè Ch'el traditor giurò?</p> <p>Fa che ritorni il mio Amor com'ei pur fu O tu m'ancidi ch'io Non mi tormenti più!</p>	<p>Phoebus még nem deríte A földre égi fényt, S egy lányka máris, íme Hajlékából kilép,</p> <p>Sápadt orcája színe Mutatja nagy baját, Gyakran hallatja szíve Emésztő sóhaját,</p> <p>Virágokon taposva Kószál így szerte-szét, Keservesen siratja Eltűnt szerelmesét.</p> <p>Ámor - szól s néz az égre Miközben meg-megáll, - Ámor, hisz azt ígérte S nem tartá meg szavát.</p> <p>Ó tedd, hogy visszatérjen S szeressen mint előbb, Vagy a halált küldd értem, Jobb mint e szenvedés.</p>
--	--

Non vo' più ch'ei sospiri
Se non lontan da me,
No, no, che i martiri
Più non dirammi affè.

Perchè di lui mi struggo?
Tutt' orgoglioso sta,
Che si, che si, se'l fuggo,
Ancor mi pregherà.

Se ciglio più sereno
Colei ch'el mio non è,
già non rinchiude in seno
Amor sì bella fè.
Ne mai si dolci baci
Da quella bocca havrai,
Ne più soavi... ah, taci,
Taci ch troppo il sa.

Si tra sdegnosi pianti
Spargea le voci al ciel,
Così ne' cori amanti
Mesce Amor fiamma e gel.

De nem kell sóhajtása,
Tőlem távozzon el,
Szemem többé ne lássa,
Jobbat nem érdemel.

Mért is szenvedek érte,
Hisz zordabb mint a kő,
Előle futnom kéne,
Úgy tán keresne ő.

Ha nálam szebbet, jobbat
Találhat is, lehet,
Ámor mégsem dobogtat
Másban ily hű szívet,
Többé már édes ajka
Csókjából nem kapok,
sem oly gyöngéd... de hallga!
Többet nem mondhatok.

Egyre keservesebben
Sírt, tán hallá az ég,
A szerelmes szívekben
Ámor a láng s a jég.

[Monteverdi - Non è di gentil core – YouTube \(3:32\)](#)

The image shows a page of a musical score for the opera 'L'Incoronazione di Poppea' by Claudio Monteverdi. The title of the piece is '1. Non è di gentil core'. The score is written for a vocal line and a basso continuo line. The vocal line is in a soprano or alto clef, and the basso continuo line is in a bass clef. The music is in a 16th-century style, characterized by its rhythmic complexity and the use of figured bass notation. The lyrics are in Italian and are written below the vocal line. The score is presented in a clear, legible format, with the notes and lyrics clearly visible.

Anonimo del '500 – '600

Non è di gentil core
Chi non arde d'amore,
Ma voi, che del mio cor l'anima sete
E nel foco d'Amor lieta godete,
Gentil al par d'ogn'altre havete il
core,
Perch'ardete d'amore.
Dunque non è di gentil core
Chi non arde d'amore.

Nemes szívet nem ápol,
Ki Ámortól nem lángol.
De ön, hölgyem, ki az én szívemnek
lelke,
E tűzben mindig víg örömét lelte,
Így hát önnel is gazdagabb a tábor,
Mert szerelemtől lángol.
Bizony, nemes szívet nem ápol,
Ki Ámortól nem lángol.

Monteverdi: Quando dentro al tuo seno - Madrigali ... – YouTube (2:30)

Anonimo de Cinquecento

Quando dentro al tuo seno
Vibra amoroso sguardo
Il primo dolce dardo,
O, che gioir!
Ma quando di veleno
Arma le punte acute
E ti nega salute,
O, che languir!

Quando quel vago viso
Mira con dolci rai
I tuoi pianti i tuoi guai,
O, che gioir!
Ma quando in altri fiso
Gir il tuo mal in canto
Prende a riso il tuo pianto,
O, che languir!

Hogyha kebledbe, érzed,
Két szép szem pillantása
Az első sebet vágja,
Ó, mily gyönyör!
Ám hogyha néha mérget
Nyila hegyére rakva
Üdvödet megtagadja,
Ó, mint gyötör

Hogyha szép szeme párja
Részvételle nézi, látod,
Könnyeid, sóhajtásod,
Ó, mily gyönyör!
Ám, hogyha pillant másra,
Fittyet hányva bajodra
S könnyeid kikacagja,
Ó, mit gyötör!

Quando donna onorata
 Senti ch'a tuoi sospiri
 Pietosa risospiri,
 O, che gioir!
 Ma quando finge ingrata
 Non udir i lamenti,
 Non veder i tormenti,
 O, che languir!

Hogyha imádott hölgyed
 Látod, hogy szánakozva
 Felsóhajt sóhajodra,
 Ó, mily gyönyör!
 Ám, hogyha hulló könnyed
 Tetteti, hogy nem látja,
 Kínodat meg se szánja,
 Ó, mint gyötör!

[Monteverdi: L'Orfeo - Act 1 - Rosa del Ciel, vita del mondo ... \(3:00\)](#)

Alessandro Striggio: Orfeo

Rosa del Ciel, vita del mondo
 E degna prole di Lui,
 Che l'Universo affrena,
 Sol che' tutto circondi e 'l tutto miri
 Dagli stellanti giri,
 Dimmi, vedesti mai
 Di me piú lieto e Fortunato amante?

Fu ben felice il giorno,
 Mio ben, che pria ti vidi,
 E piu felice l'ora
 Che per te sospirai,
 E ch'al mio sospirar tu sospirasti.

Felicissimo il punto
 Che la candida mano,
 Pegno di pura fede, a me porgete.

Se tanti cori avessi
 Quant' occhi ha il Ciel eterno,
 E quante chiome
 Han questi colli ameni in verde

Mennyei rózsa, világ éltetője,
 És méltó sarja annak
 Ki a Mindenséget tartja,
 Nap, ki mindent bejársz és mindent
 látsz is
 A csillagok köréből,
 Mondd, láttál-e már nálam
 Boldogabb s szerencsésebb
 szerelmest?

Boldog nap volt az, édes,
 Hogy megláttalak téged,
 S még boldogabb az óra,
 Hogy érted sóhajtottam,
 És sóhajomra sóhajod lett válasz.

Boldogságos a perc is,
 Mikor kis fehér kezed
 Nékem nyújtod hűséged zálogául.

Ha annyi szívem lenne,
 miként csillag az égen,

maggio,
Tutti colmi sarieno e traboccanti
Di quel piacer che sento.

S amennyi lombja
E domboldalnak zöld május
havában,
Mind telve lenne, sőt túl is
csordulna
A gyönyörtől, mit érzek.

Monteverdi: Sfogava con le stelle – YouTube (3:32)

Seite 1 "Sfogava con le stelle" Claudio Monteverdi (1567 - 1643)
aus: Il quarto libro de Madrigali - 1603

Sopran 1
Sfogava con le stel - le un in - fer - no d'a - mo - re

Sopran 2
Sfogava con le stel - le un in - fer - no d'a - mo - re

Alt
Sfogava con le stel - le un in - fer - no d'a - mo - re

Tenor
Sfogava con le stel - le un in - fer - no d'a - mo - re

Baß
Sfogava con le stel - le un in - fer - no d'a - mo - re

S1
sotto notturno ciel il suo do - lo - re.

S2
sotto notturno ciel il suo do - lo - re.

A.
sotto notturno ciel il suo do - lo - re.

T.
sotto notturno ciel il suo do - lo - re.

B.
sotto notturno ciel il suo do - lo - re.

S1
E dicea fis - so in lo - ro

S2
E dicea fis - so in lo - ro

A.
E dicea fis - so in lo - ro

T.
E dicea fis - so in lo - ro

B.
E dicea fis - so in lo - ro

*) Falsobordone
*) Falsobordone: Deklamation in freier Tonsprache

Battista Guarini (1538 – 1612)

Sfogava con le stelle
Un inferno d'amore,
Sotto notturno ciel il suo dolore,
E dicea fisso in loro:
O immagini belle
Dell'idol mio ch'adoro!
Sí come a me mostrate,
Mentre cosí splendete
La sua rara beltate,
Cosí mostraste a lei

A csillagoknak sírta
A szerelem betegje
Az éji ég alatt fájdalmát egyre,
S így szólt míg őket nézte:
Ó ti, akikbe írva
Imádottamnak képe,
Hogyha, mint ahogy nékem,
Tündöklőn így ragyogva
Az ő ritka szépségét,
Néki úgy mutatnátok

I vivi ardori miei,
 La faresti col vostro aureo
 sembiante
 Pietosa sí, come me fate amante.

A bennem égő lángot,
 Aranyló fényetek könyörületre
 Indítaná, mint engem szerelemre.

Monteverdi: Zefiro torna e di soavi accenti - Fouchécourt ... (5:50)

Scheryj musicali (1632)

9. Zefiro torna

Libretto d'Ottavio Rinuccini (1562-1621)   Claudio MONTEVERDI (1567-1643)

Ciaccona (Allegro)

© Les Éditions Harmonia Mundi, 2006

Ottavio Rinuccini (1562 – 1621)

Zefiro torna e di soavi accenti
 L'aer fa grato e'l piè discoglie a
 l'onde,
 E mormorando tra le verdi fronde
 Fa danzar al bel suon sul prato i
 fiori,

Inghirlandato il crin, Fillide e Clori,
 Note temprando Amor, care e
 gioconde,
 E da monti e da valli, ime e
 profonde
 Raddoppian l'armonia gli antri
 canori.

Sorge più vaga in Ciel l'aurora e 'l
 Sole
 Sparge più luci d'or, più puro
 argento

Zefirosz jó és édes, víg dalára
 Enyhül a lég is, vizek lábát oldja,
 Mormol már tőle fáink zöldje,
 lombja
 S táncol a rét virága szép szavára,

Filli s Clori koszorút fűz hajába,
 Víg énekre kél Ámor jókedvében,
 S hegyek ormán és lenn a völgy
 ölében
 Ekhó felel zengőn édes dalára.

A hajnal nyájasabban kél az égre,
 Aranyló napfény árad és ragyogva
 Tétisz ezüsttel hímzi kék palástját.

Csak én bolyongok, nékem nem jut
 béke,
 Két szép szem lángja úzött e

fregia di Teti il bel ceruleo manto. Sol io, per selve abbandonate e sole, L'ardor di due begli occhi e `l mio tormento, Come vuol mia ventura, hor piango hor canto.	vadonba, Sírok, s éneklem gyötrelmemnek árját.
---	--

*[PDF][virágh lászló'80 – Parlando \(2019/3.\)](#)